

Concentraziùn cumplagn a passànd igls impedimaints.

FOTO SC TAMBO SPLEIA

Skiscross sen la loipa da Spleia

D'ora zund mievla à giuè liac a Spleia la measeanda passada igl skiscross da passlùng agl stil classic.

CDM/FMR

Igl skiscross da passlùng par unfants a giuvenils fa part da la Cupa Cargo Grischuna, la quala cumpeggia quater cursas agl Grischun Zentral. L'ocurenza tradiziunala an Valragn e puspe vagnida organizada digl Club digls skiünz da Tambo Spleia a da la Zella Nordica digl Grischun Zentral.

Agl skicross da passlùng e'gl d'absolver egn parcurs cun divers impedi-

maints tecnics. La faszinaziùn particulara da quella cursa e, c'igl vean betga me pretendieu direvlada a sperteztga par cuntànscher egn bün post, mobagn ear igl anshegn segls skis stretgs e dezi-siv par aver success. Par rivar agl final e'gl da superar plirs impedimaints segl tschancùn da cursa sco p.ex. la midada digl viél, stiertas stretgas, undas nunprevidas, passadis da slalom ad igl renunmo pedalo. Quegl e egna successiùn dad undas cun cunterpass dretgs a sa-

niesters ca pretendan buna la coordinaziùn a da taner la balàntscha.

Parcurs captivànt cun impedimaints pretensius

Biabagn 60 passlunghistas a passlunghistas giuvenils an frunto que ravidamaint a caschùn da quella cursa d'egn suaintermezgi pletost parmavàn. Igl impedimaints tecnics earan igls madems par tut las partizipantas ad igls partizipants. Dafortant c'igls ple giuvenils an giuè d'absol-

ver egn tschancùn curt dad 1,4 km, à'gl tutgiu agls ple vigls da la categoria S16 da parcurer tres geadas igl parcurs lùng dad 1,7 km, an tut peia 5,1 km.

Igl parcurs captivànt cun impedimaints pretensius sco ear igl provedimaint cun peta a punsch an procuru par blearas fatschas cuntaintas.

Las proximas cursas organisadas digl Club digls skiünz Tambo Spleia en igl biatlonsprint digls 16 da marz ad igl slalom paralel da ski alpin digls 23 da marz,

organiso da cuminànza cun l'Uniùn da Sport Tumpriv. Amaduas cursas vignan anc publicteadas.

La rangaziùn digl skicross ad ulteriuras infurmaziùn en da vaser sen la pagina www.sctambospluegen.ch.

Architectura a planisaziùn spir divertimaint

Architectura a planisaziùn en par regla betga temas ca levaintan divertimaint. Mo igl schurnalist ad autur Köbi Gantenbein à tutaveia musso igl cuntrari cun sia prelecziùn an la libraireia Kunfermann a Tusàn.

BARTOLOME TSCHARNER/FMR

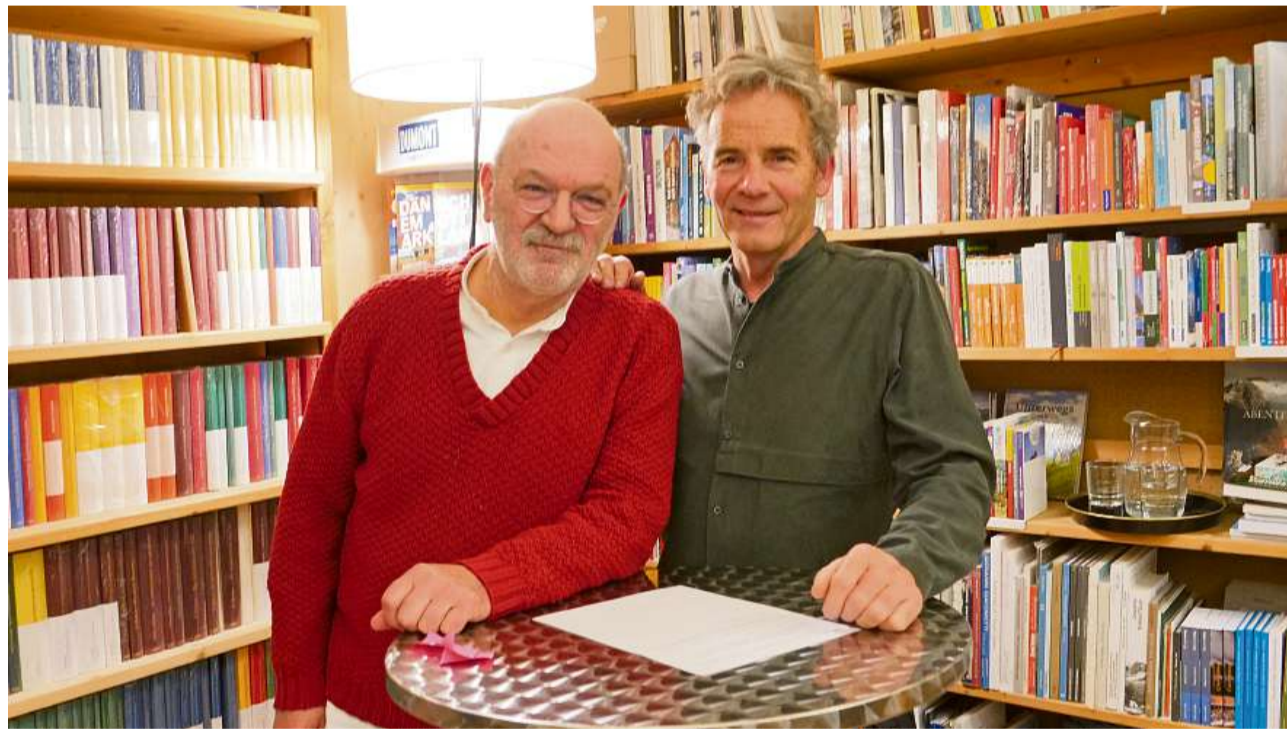
Igl setember passo e cumparieu igl cudesch da Köbi Gantenbein «... mit besten Grüßen aus Malans», ilustro cun fotografias da Ralph Feiner. Igl librarist Kunfermann da Tusàn an dantant targino ampo da preschantar que cudesch, tamànd c'igl deti nign'interessenza par quell'ovra ca tracta igl svilup architectonic da Malans – ca po easser exemplarica par otras vischnàncas. Mo la preschientscha d'egn'otgantegna d'audituras ad auditurs glis à musso igl cuntrari. Igl autur igls à faszino cun la sia prelecziùn.

Gantenbein – cànta bagn

Köbi Gantenbein e davanto ancunashaint gl'amprem sco schurnalist da la Grischuna ad alura sco cunfundatur da la revista par architectura «Hochparterre», la quala el à redigieu durant 25 ons. Suainter igl sieus pensiamaint viva el a Fläsch, mo la giuvantegna à'l passanto a Malans a parquegl e'gl egn profund ancunashider digl svilup da quella vischnànca. Sper autur e Gantenbein ear parsura da la Cumissiùn da cultura digl cantùn Grischun. El vean ear stimo sco furnider d'ideias, e clarinettist a cantadur – sco tal fa'l anur a sieus num ca darivi savund Andrea Schorta digl premcantadur an baselgia digls tains vigls, peia igl canta-bein. Ralph Feiner e betga mains cunashaint sco fotograf da numerusas publicaziùns davart l'architectura grischuna.

Igl concept original digl cudesch

An l'antruvidamaint à Köbi Gantenbein raquinto, co igl segi vagnieu a que cudesch. El segi vagnieu anvido da far egn referat public da las duas grupas c'ocupeschan da la revisiùn da la plani-

Köbi Gantenbein a Ralph Feiner preschaintan igl cudesch «... mit besten Grüßen aus Malans» an la libraireia Kunfermann a Tusàn.

FOTO BARTOLOME TSCHARNER

saziùn locala. El veva do igl tetel a que dascurs «Pearlas a larmas da l'architectura da Malans». Suainter l'ocurenza segi el vagnieu animo da far egn cudesch cun que text. Mo el vegi targino, antoca la tgeas'editura Frida da Cuira vegi surprieu l'iniziativa.

«Malans e dapartut», cunstatescha Gantenbein, managiànd ca la sia vischnànca nativa vegi passanto egn samagliànt svilup sco blearas agl danturn d'aglomeraziùns. «Là e'gl vagnieu biagièu igls davos dezenis duple c'igls 600 ons avànt.» Igl ons 1960 dev'igl a Malans anc 12 ortulans, ussa me ple dus. Blears da tschels vegian s'antgiert, c'ign

gudogni duple cun vender taragn anstagl da salata, parsuainter deti ussa tschients dad autos, anstagl da me egn tozel sco alura.

Suainter c'el veva fatg revista da l'architectura da la vischnànca, à'l s'amparo, co preschantar quella da maniera «c'igls lecturs sadurmaintan betga da liger». Senaquegl e naschieu igl concept da sieus cudesch: Anstagl da scriver egn text sérg davart architectura a planisaziùn, à'l scret 16 breavs agl amitg da scola Beat Meier c'eara emigro a Florida. Ascheia e'l igl cudesch davanto egna survesta architectonica da Malans anrida da ragurdanzas persunalas. Quegl

fa, c'igl cudesch da Köbi Gantenbein davainta zund interessànt da liger, levantànd las marveglias, tge tema c'el tracti agl proxim tgapetel ca vean mintgame antruvido d'egna fotografia da Ralph Feiner.

Egn zenter istoric cun egn «strisa da sunscha»

Par aver egna survesta sur igl vitg e'l ieu se Fadàra, egn punct panoramic sur igl vitg. La perspectiva da là mussa, c'igl nuschegl da Malans à mantanièu sia furma da stèla sco avànt 500 ons, biageada da spess, parquegl c'igls purs d'alura duvrvavian igl furs par lur culti-

vaziùns. Mo agl danturn e'gl carschieu egn «strisa da sunscha», co el numna igls quartiers novs cun pocs bietgs da muntada architectonica. Cur ca la famiglia Gantenbein à biagièu sia tgea igls ons 1960, custava igls sulom 21 fràncs igl m², ussa vegni dumando antoca 1900 igl m².

El pretendia parquegl egna taglia unitaria agl antier cantùn, parquegl c'igl segi betga da giustifitgear, c'egn da St. Antònen vegi da pajear prest igl dubel d'egn da Malans.

Egn cunzepl par la fatscha digl vitg

Mo anzatge positiv mussa sia vesta gio da Fadàra: Graztga a l'iniziativa d'egn pèr singuls e'gl gartagièu da taner liber las vegnas amiez igl vitg. Mo igl segi d'animar la generaziùn giuvna da mantaner quellas pearlans ear agl avagnir.

Alura vean igl tema da schminuir las zonas da biagear a biagear ple da stretg agl zenter. Plenavànt manegia Gantenbein, c'igl segi da prender masiras partutgànt igl trafi, partge a Malans deti dantant duple spazi par autos ca par la glièud.

Igl vali ear da nizagear la balteztga architectonica digls vitgs betga me sco valur turistica. Par que scopo duess mintga vaschinadi liger egn «cunzepl par la fatscha digl vitg» ca duess far igl advocat par la balteztga. Schiglioc possi'gl easser, c'igl svilup rasànt disfetschi betga me la balteztga, mobagn ear igls fastezs istorics d'egna vischnànca.

La lectura ad igls comentaris fundos da Köbi Gantenbein an incanto audituras ad auditurs ca parevan betga d'udir avunda leza sera, a tànts vignan ear a salegrar venavànt cun la lectura da sieus cudesch.